

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 10 • Perjantaina 21. toukokuuta 2010

61. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Karjalan Liiton urheilustipendi nuorelle uimarille

Uula harjoittelee
Kotkan maauima-
lassa viime kesänä.
Kuva: Ella Auren

Uula Aurenille myönnettiin Karjalan Liiton urheilustipendi. Nuori 18-vuotias uimari on jo saavuttanut paljon, mutta tähtäin on vielä korkeammalla. Sekä nuorten että aikuisten sarjoissa menestyneen uimarin päälaji on rintauinti.

Vehkalahdella, nykyisessä Haminassa, v. 1991 syntynyt nuori mies on nähnyt maailmaa paljon. Viime vuoden nykyisin Helsingissä asuva Mäkelänrinteen urheiluluki-on opiskelija vietti vaihtopilaana Kaliforniassa opiskellen ja uiden.

- Koen olevani maailmankansalainen, sillä olen kotonani Helsingissä, Haminassa, Israelissa ja Kaliforniassa. Olen asunut kaikissa näissä vähintään vuoden. Maailmalla ollessani olen kuitenkin suomalainen. Se on osa identiteettiäni. Hiitolan karjalainen olen taas sukujuuriltani. Sen koen olevan ikään kuin tarkennus suomalaisuuteeni, kertoo Uula, jonka isän puoleiset sukujuuret johtavat Hiito- laan.

Stipendinjakotilaisuudessa Uula treenikaverinsa Leena Koiusalon kanssa.

Karjalaisuus – sitkeyttä ja sopeutumista

- Karjalaisuudesta minulle tulee ensimmäisenä mieleen sopeutumiskyky ja sitkeys. Suurin osa evakosta joutui sopeutumaan aivan uuteen ympäristöön. Elämän saaminen takaisin raiteilleen vaati myös äärimmäistä sitkeyttä. Näiden henkilöitymänä mieleeni tulee Tuntemattoman sotilaan Antero Rokka, kertoo nuoreksi yllättävän syvällisiä pohtinut Uula.

Hän tunnistaa sopeutumiskyvyn ja sitkeyden myös itsessään. – Sitkeyttä on vaadittu lähinnä lajissani ja sopeutumiskykyä on tarvittu useissa eri paikoissa ja maissa asumiseen.

Stipendi jaettiin Karjalan Liiton 70vuotisjuhlassa. – Karjalan juhlassa koin yllättävällä tavalla sopeutuvani joukkoon ja ihmiset juhlassa tuntuivat olevan tavallaan saman oloisia, kait minussa on koko lailla karjalaista verta, Uula arvelee.

Long Beachin kisoissa 2009. Uulan vieressä Ryan Lochte (oik.), moninkertainen maailmanmestari, olympiavoittaja ja maailmanennätyksen haltija.

Isoäidiltään Uula on kysellyt sukunsa vanhasta kotipaikasta. – Haluaisin jonakin päivänä päästä tutustumaan alueeseen oma-kohtaisesti.

Menestystä aikuisten sarjassa

Uinnin Uula aloitti varsin myöhään, vasta 12-vuotiaana, kun yleinen aloitusikä on 5-6 vuotta. Poikasena aikaa löytyi myös muihin harrastuksiin, jossa monipuolisesti lahjakas, liikunnallinen poika menestyi, lajeina mm. hiihto, ampumahiihto, yleisurheilu, juoksu ja jalkapallo.

Nyt nuori mies keskittyy uintiin. Yhdeksän treeniä viikossa vie kaiken vapaa-ajan. Edellisissä SM-kilpailuissa hän saavutti 3. sijan 200 m:n rintauinnissa, 4. 50 m:n, ja 5. 100 m:n uinnissa aikuisten sarjassa. Nuorten sarjoista mitaleita on kertynyt use-

asta viestikullasta moniin henkilökohtaisiin mitaleihin. USA:n swimming:in tilastojen mukaan hän oli alle 18-vuotiaiden 8. Se on loistava saavutus maassa, jossa Suomen ennätyksillä ei välttämättä ole mitään asiaa edustustiloihin ja jossa uinti lajina arvostetaan korkealle.

Uulan tavoitteet ovat korkealla. Vuonna 2011 hämmöittää valkolakki ja sen jälkeen haaveena on päästä kalifornialaiseen yliopistoon. Hän on ollut yhteydessä University of Southern Californian uintivalmentajaan David ”Dave” Saloon, joka on valmentanut olympiamitalisteja ja maailmanmestareita.

Maailma on avoinna kielitaitoiselle, avoimelle ja tavoitteisiin pyrkivälle uimarilahjakuudelle.

Helena Sulavuori

Tässä lehdessä mm.

Lähetystyö Ambomaalla haastoi,
mutta antoi paljon.....s. 4

Arkea ja pyhää
Laatokan rannoilla s. 6-7

Saavanmäellä ja Kotikalliolla s. 8-9

Lasse Varjonen
Vampulan vuoden yrittäjäksi s. 10

*Toimitus on avoinna tiistaisin ja perjantaisin
klo 9-14.*

*Seuraavat lehdet ilmestyvät
4.6., 18.6., 2.7., 16.7.*

Kurkijokelaista historiaa tarjoushintaan

5€

KURKIJOKI
KUVAT KERTOVAT
5€

5€

KURKIJOKI
SODASTA EVAKKOON
5€

Nouda tai tilaa Kurkijokelaisen toimistosta

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551
050 521 3334
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kurki joki-Museo

Kojonperäntie 446,
Kojonperä, Loimaa

Avoimna kesä-, heinä-
ja elokuussa lauantaisin ja
sunnuntaisin 12-16

Pääsymaksut: Aikuiset 2 €
Lapset (alle 12 v.) €

Ryhmävaraukset:
Eino Vepsä puh. 0500 875 211
Antti Eklund puh. 050 342 6608

Museon esineistö peilaa Laatokan luoteiskulman
rantapitäjän elämää 1800-luvulta aina viimeiseen
1944 tapahtuneeseen pois lähtöön saakka, sekä
evakoiden sen jälkeistä elämää Loimaan talous-
alueella.

Viesti viireillä

Työmatkani varrella on talo. Pieni punamultainen, valkonurkkainen perinteinen mökki. Talvella se nököttää paikoillaan ikkunat pimeinä. Kesäisin se herää eloon. Olen kulkenut sen ohitse satoja ja satoja kertoja. Kertaakaan en ole nähnyt sen asukasta. Joskus polkupyörä nojaa rapun kaiteeseen.

Eloon herääminen tapahtui viime tiistaiamuna. Isännänviiri oli nostettu salkoon. Siinä se liehui sinivalkoisena kertoen omaa viestiään.

Suomea kiertäessä on mielenkiintoista seurata erivärisiä isännänviirejä. Kunkin maakunnan omat värit loistavat voimakkaimpina. Mutta oletpa missä päin Suomea tahansa, niin aina jossakin erottuvat puna-mustat Karjalan värit. Heti tulee kotoisa tunne, täällä on muitakin samanhenkisiä.

Mitä se samanhenkisyys sitten on? Murretta kuulee enää harvemmin. Mielestäni se onkin olotila. Kuten nuori mies Uula Auren sanoo haastattelussaan tässä lehdessä: ”koin yllättävällä tavalla sopeutuvani

joukkoon”. Näitä yllätyksiä voi tulla vastaan missä tahansa.

Isännänviirit kertovat kulttuurista. Onko se sitten isännän vai emännän kulttuuria. Tiedän niitäkin taloja, jossa tangossa liehuvat emännän kotiseudun värit. Tärkeintä kuitenkin on oman kulttuurin näkyminen ja siirtyminen seuraaville polville.

Helposti ajatellaan, että kulttuurinsiirto on vain vanhojen asioiden toistamista. Se voi olla sitäkin, mutta uusin keinoin. Jokaisella sukupolvella on ”oma kielensä”, omat tapansa, oma kulttuurinsa, johon he valikoivasti poimivat osia vanhempiensa kulttuurista. Tarjotkaamme niitä osasia heille.

Vaikenemisen aika on ohitse.

Helena Sulavuori

p.s. Kurkijokelaista kulttuuria voit ilmaista laittamalla Kurkijoen isännänviirin salkoon.

Hartaus helluntaiksi
23.5.2010

Kunnon tuuletusta!

Kirkko-äitimme viettää syntymäpäiväjuhliaan monenlaisen haasteen äärellä. Kaikille pitäisi olla kaikkea ja jokaiselle pitäisi löytyä jotakin. Venymistä tarvitaan moneen suuntaan, vai tarvitaanko? Onko helluntai sittenkään viestittämässä siitä, että kirkon tulisi olla hengellinen supermarket, jonka hyllyiltä jokainen voi löytää haluamaansa?

Hengellisyydellä on ajassa monenlaista muotoa, toiset kaipaavat hurmosta ja toiset hiljaisuutta. Kristillinen kirkko tarvitsee helluntain Henkeä, joka suorittaa perusteellisen tuuletuksen kaikesta ummehtuneesta ja avaa uusia näköaloja.

Helluntaita ei voi ulkoistaa. Se on edelleenkin muistuttamassa Jumalan uudistavasta ja armollisesta työstä ihmiselämässä. Jumala luo uutta. Hän saa kuolleen eläväksi ja penseän palavaksi. Helluntailla on Kristuksen kasvot. Hengen työ ei korota ihmistä, vaan asettaa hänet oikealle paikalle uudistusta tarvitseva.

Helluntai on ennen kaikkea sisimmän näköala, jonka Jumala avaa. Siellä missä ihminen näkee vain epätoivoa ja pimeyttä, avaa Jumalan Henki toisenlaiset näkymät. Siellä, missä ihminen on väsynyt, masentunut ja loppuun palanut, voi armon Henki tehdä uudistavaa ja rohkaisevaa työtään.

Helluntai kertoo Puolustajasta. Elämän syytösten keskellä on Henki, joka armahtaa ja puolustaa, jopa rukoilee meidän puolestamme. Hän on rauhantuoja levottomalle sielulle.

Helluntai viitoittaa tietä virvoituksen ja uudistuksen lähteelle. Elämän veden on virrattava eteenpäin. Kristitty saa olla virvoittamassa muita. Saakoon armon Henki tuulettaa oikein kunnolla!

Jouni Lehikoinen

Jouni Lehikoinen on Turun Mikaelin-seurakunnan kirkkoherra.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kuolleita

Rakkaamme

Väinö Johannes ORPANA

* 14.03.1929 Jaakkima
† 19.04.2010 Loimaa

Kaipauksella muistaen

Aira
Sirpa ja Arvi
Maija ja Seppo
Erkki ja Tuija
Anitta ja Olli
Marika, Pekka, Misella ja Niklas
Minna ja Jesse
Marianna

Esko ja Kaiju
Siskot ja veljet perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

On elämä meille kaikille laina,
oli sinun vuorosi nyt.
Ei enää vaikea sairaus paina,
matka mainen on päättynyt.

Heittäkää hellästi arkulle multaa,
siellä on isoukki, siellä on kultaa.
Misella ja Niklas

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Muistettavaa

Tampereen Seudun Kurkijokelaiset kokoontuvat tiistaina 25.5.2010 klo 15 Tampereen kaupunginkirjaston Metson luentosalissa 2. Katsotaan Kurkijoen kuvia ja videoita. Tapio Nikkari

1960 Loimaan ammattikoulusta valmistuneet. Luokkakokous pidetään 28.5.2010 klo 11.00. Kokoontuminen Loimaan ammatti- ja aikuisopistolla os. Myllykyläntie 8. Ilmoittautumiset 20.5.2010 mennessä. auto-osasto Jaakko, puh. 0400-827327 ompeluosasto Sointu, puh. 050-4908336 rakennusosasto Heikki, puh. 0400-463626 Avec

Loimaan Seudun Karjalaseura ry, Matka-aikataulu Kurkijoki 27.-30.5.2010. Matka Viitela Virttaa klo 4.20, Kurakorventie Alastaro 4.30, Hirvikoski Urheilukentän pys. 4.35, Hirvikoski Apteekin pys. 4.40, Loimaa ST I pys. 4.45, Loimaa Puistokatu 39 4.50, Loimaa asema 5.00, Helsinki Kiasma 7.00.

Loimaan Seudun Karjalaseuran jäsentenväliset onkikilpailut pidetään tiistaina 1.6. klo 18 alkaen maamieskoulun luona, matonpesupaikan rannassa. Ilmoittautumiset p. 050-3628966

Merkkipäiviä

90 v.

Linda Elisa Kaartinen, os. Sahla. Hän on syntynyt 4.5.1920 Kurkijoen Mikrilässä.

Perheutisia

Artturi Eklundille ja Inari Uusitalolle syntyi 7.5. tytär Vammalan sairaalassa. Tytären mitat: pituus 51 cm, paino 3,5 kg.

Inari Uusitalon isänäiti on Muolaasta ja Artturi Eklundin isä on Antti Eklund, suvun juuret ovat Kurkijolla.

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Keitä ovat Euroopan pohjoisin ja Pohjoismaiden ainoa alkupe- räisväestö?
2. Mikä on Pyreneitten niemimaan eteläkärjessä sijaitseva Ison-Britannian kruununsiirtomaa?
3. Mikä on Suomen yleisin talvilintu?
4. Mikä on islamin uskonnon tärkein pyhiinvaelluskohde?
5. Kuka Raamatun henkilö eli 120-vuotiaaksi?
6. Mikä on maailman suurin saari?
7. Mikä australialainen pussieläin syö vain eukalyptuspuun lehtiä?
8. Mikä on Suomen runsain lintulaji?
9. Kenen maalaus on Poika ja varis?
10. Kuka valittiin vuonna 1989 Neuvostoliiton presidentiksi?

Pekka Kyytisen POSTIKORTIT

Talvikuvia: • Pieni hiihtäjä • Joulupuu • Rekiajelu
Kesäkuvat: • Kevätkirkko • Kesänuotalla • Aitan ovella
• Rantavaja Laatokalla • Elopellolla

Hinta 1 €/kpl
+ postituskulut
Tilaa
toimituksesta

21.5. Ps. 27:8-9 Sydämeni muistaa sinun sanasi: “Etsikää minun kasvojani.” Herra, minä tahdon etsiä sinua, älä kätke minulta kasvojasi!

22.5. Helluntaiaatto Joh. 14:12 Jeesus sanoi: “Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekevä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiaakin.”

23.5. Helluntaipäivä Joh. 14:27 Jeesus sanoi: “Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille, en sellaista jonka maailma antaa. Olkaa rohkeat, älkää vaipuko epätoivoon.” Virsi 114:1 Oi Pyhä Henki, Jumala, nyt meille rauha lahjoita, virvoita seurakuntasi voimalla rakkautesi. Hal-leluja!

24.5. Joh. 6:44 Jeesus sanoi: “Ei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei Isä, joka minut on lähettänyt, vedä häntä. Sen, joka tulee, minä herätän viimeisenä päivänä.”

25.5. Apost. 2:38 Kääntykää ja ottakaa itse kukin kaste Jeesuksen Kristuksen nimeen, jotta syntinne annettaisiin anteeksi. Silloin te saatte lahjaksi Pyhän Hengen.

26.5. 1 Kor. 12:3 Kukaan, joka puhuu Jumalan Hengen valtaamana, ei voi sanoa: “Jeesus on kirottu.” Kukaan ei myöskään voi sanoa: “Jeesus on Herra”, muuten kuin Pyhän Hengen vaikutuksesta.

27.5. 1 Kor. 12:4-5 Armo-lahjoja on monenlaisia, mutta Henki on sama.

Muista surussa Kurkijoki-adressilla
hinta 8 €, saatavissa toimituksesta

Sankarihautajaiset Kaatuneitten muistopäivänä

Lappeenrannan sankarihautausmaalle siunattiin sotilaallisissa hautajaisissa 37 sankarivainajaa sunnuntaina, 16. toukokuuta Kaatuneitten muistopäivänä. Siunauksen toimittivat sotilas- ja siviilipapit. Heitä johti kenttäpiispa Hannu Niskanen. Puolustusministeri Jyri Häkämies osallistui hautajaisiin.

”Sankarihautajaiset kertovat sodan pitkästä varjosta. Sota koskettaa kansakuntaa pitkän aikaa”, muistutti kenttäpiispa Niskanen. Hän korosti myös, että kaatuneiden siunaaminen on rauhankorkeus. ”Siunaus poikkeaa tavallisista hautajaisista, koska akuuttia surua ei enää ole. Keskeistä on kunnianosoitus sankarivainajien antamalle uhrille”, Niskanen totesi. Monet

Myös palvelutehtäviä on monenlaisia, mutta Herra on sama.

28.5. 1 Kor. 12:6-7 Jumalan voiman vaikutuksia on monenlaisia, mutta hän, joka meissä kaikissa kaiken vaikuttaa, on sama. Hän antaa Hengen ilmetä itse kussakin erityisellä tavalla, yhteiseksi hyödyksi.

29.5. 1 Kor. 12:27 Te olette Kristuksen ruumis, ja jokainen teistä on tämän ruumiin jäsen.

30.5. Pyhän Kolminaisuuden päivä Joh. 3:5-6 Jeesus sanoi: “Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny vedestä ja Hengestä, hän ei pääse Jumalan valtakuntaan. Mikä on syntynyt lihasta, on lihaa, mikä on syntynyt Hengestä, on henkeä.” Virsi 129:1 Jumala kolmiyhteinen, salattu, iankaikkinen! Oi Herra kaikkivaltias ja suuri, pyhä, laupias, ylistys nouskoon taivaisiin, kun katsot meihin ihmisiin!

31.5. Ef. 1:3 Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä! Hän on siunannut meitä kaikella Hengen siunauksella, taivaallisilla aarteilla Kristuksessa.

1.6. Jes. 6:3 Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Sebaot! Hänen kirkkautensa täyttää kaiken maan.

2.6. Room. 11:33 Kuinka ääretön onkaan Jumalan rikkaus, kuinka syvä hänen viisautensa ja tietonsa! Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomiionsa ja jäljittämättömät hänen tiensä!

3.6. Dan. 3:52 (apokr.) Kiitetty olet sinä, Herra, meidän isiemme Jumala, ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti.

kaatuneista on siunattu sotavuosina poissa olevina. Teologista estettä hautaan siunaamisen toistamiselle ei ole.

”Vainajat on löydetty Karjalan kannakselta ja Karjalan tasavallan alueelta. Heistä 36 on tunnistamatonta ja yksi tunnistettu”, kertoo Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen asiamies Markku Kiikka. Sankarivainajia on löydetty kaikkiaan 1100, joista 265 on tunnistettu. Yli 50 sankarivainajaa on yhä tutkittavana. Vuosien 1939–1945 sodissa sotatoimialueille jäi tai katosi arvion mukaan 11 000–13 000 sotilasta.

Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys huolehtii vuosien 1939–1945 sodissa taistelukentille jääneiden ja sotavankeudessa menehty-

Vetoamus musiikkia opettaville

Viime syksynä vein kaksi ammattikorkeakouluista Kurkijokimuseolle. Matkalla kerroin heille seudun asioista ja historiasta. Näytin Väinö Kolkkanen syntymäkodin ja esimerkkinä hänen runoudestaan mainitsin Varsinais-Suomalaisten laulun. Opiskelijoille se oli aivan tuntematon ”biisi”. Hämmästykseni oli suuri, sillä nämä nuoret aikuiset eivät olleet saaneet kouluisansaa Turussa ja Piikkiössä tästä maakuntalaulustamme yhtään opetusta.

Kiinnostukseni heräsi. Miten on tilanne muualla? Aloin ottaa asiasta selvää ja jokainen puhuttelemani nuori antoi samanlaisen vastauksen: ei ole koulussa opetettu! Tämä ei koske yksistään tätä meidän maakuntaamme. Kysyessäni eräältä opettajalta itäisestä Suomesta, että oliko hän opettanut maakuntalaulun ja Maamme laulun oppilailleen, sain vastauksena että ei ollut. Hän lupasi kyllä vastaisuudessa korjata tilanteen. Tämä musiikkiin erikoistunutkaan opettaja ei ollut ottanut kyseisiä lauluja opetusohjelmistoon!

Seuraavassa vaiheessa menin pyytämään Loimaan sivistysjohtaja Manne Pärköltä kaupungin musiikin-

opetussuunnitelmaa nähtäväkseni. Hän antoi ystävällisesti koneeltansa kopion, jota lukiessani totesin, että siihen ei ollut laitettu mitään erikoista kappaletta nimeltä, kuten oli ”entisinä aikoina”. Oli kylläkin hyvä maininta, että pitää opettaa musiikkia monipuolisesti.

On siis opettajasta kiinni, mitä hän tuntiohjelmaansa ottaa ja mitä jättää. Nyt pyydänkin opettajia ottamaan ainakin Maamme laulun ja oman maakuntalaulun lauluohjelmistoonsa ja vielä ulkokoulukuna. Kun laulun sanat osaa ulkoa, on juhliissa hyvä laulaa, jos sanat on tallennettuna koko elämän ajaksi omalle ”tietokoneelle”. Ja lisäksi Karjalaisten laulun, sillä sukujuuriltaan ”meikäläisiä” on ympäri Suomea jo noin miljoonan verran. Vielä ehditte opettaa kyseiset laulut tämän kevään aikana varsinkin koulusta pois päseville.

Noiden laulujen osaaminen kuuluu osana isänmaan- ja kotiseuturakkauteen sekä sukujemme kunnioitukseen, eikä ole ketään vastaan. Sitten on hieno kuulla, kun laulut kajahtavat osavilto laulajilta juhlassa kuin toisessakin.

Eino Vepsä

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti. Postista saa ”Osoite muuttuu” -kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2551 tai 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Mannerheim Kurkijoella

Antti Eklund kyseli Kurkijokelainen 7.9.4.2010 Mannerheimista Kurkijoella ja myös mahdollisia valokuvia tapahtumasta.

Martta Kuokkanen, joka on Soskuassa syntynyt, Jaalasta soitti ja kertoi seuraavaa:

- Olin naapurin tyttöjen kanssa ulkona, kun näin ratsusaattueen. Hevoset olivat komeita samoin ratsastajat komeine ratsastuspukuineen. Saattue meni Soskuassa sillalle päin kohti Heikki Kohon taloa.
- Ihmettelin, mitähän ne siellä tekivät, kun siellä ei ollut mitään ihmeellistä, ei edes kunnan tietä, vain käärytie.
- Enhän minä silloin Mannerheimia tuntenut, vasta myöhemmin tajusin, kenet olin nähnyt.

Lisätietoja kaivataan vielä, pienetkin muistot ovat merkityksellisiä!

Rajan takaa ”Piirimme vuonna 1950”

Ylläolevin otsikoin ”Kolhoznaja pravda” lehti esittää mielenkiintoisia numeroita ja tosiasioita, jotka osoittavat Kurkijoen piirin taloudellista ja kulttuurista nousua vuonna 1950. Kuluvana vuonna – tiedoittaa lehti – piirin kolhooseissa tullaan kylvämään 800 hehtaarin alalle kylvöheinää ja 100 hehtaarin alalle juurikasveja. Piirin 17 kolhoosissa tullaan ottamaan käytäntöön heinävuoroinen kylvöjärjestelmä.

Suurta huomioita kiinnitetään karjanhoitoon. Piiris-

sä tullaan muodostamaan 29 uutta rotukarjafarmia. Rakennetaan 39 karjasuojaa, Oppolan kyläneuvostossa aletaan kolhoosien yhteisen voimalaitoksen rakentaminen.

On alkanut kukoistaa piirin kulttuuri. Vuonna 1950 täällä avataan viisi uutta koulua, kaksi klubia, neljä välskäri- ja kättiläsemää ja kolme lastenseimeä. Lahdenpohjan kaupunkiin avataan uusi kirjasto.

Kurkijoen piirin esimerkiksi osoittaa niitä valoisia näköaloja, joita on tasavallan jokaisen piirin kohdalla.

Kurkijokelainen 12 / 1950, toukokuu II

Veikko Vennamon muistomerkki paljastetaan 22.5. Lapinlahden Alapitkällä

Vuonna 2007 käynnistynyt Veikko Vennamon muistomerkkihanke on loppusuoralla.

Vennamon ja asutustoituminnan muistopatsas paljastetaan 22.5.2010 Lapinlahdella Alapitkän kylässä. Muistomerkin on suunnitellut taiteilija Herman Joutsen ja sillä halutaan muistaa Vennamon työtä sodanjälkeisen asutustoiminnan hyväksi. Taiteilija Herman Joutsen huomioi työssä Vennamon näköisyyden ja persoonan.

Veikko Vennamon muistomerkki sijoitetaan Lapinlahden Alapitkän kylään lähelle Suomen Asutusmu-seota.

Muistomerkillä halutaan muistaa yli 400 000 siirtokarjalaisen asuttamiseen keskeisesti vaikuttaneen ylijohtaja Veikko Vennamon työtä. Sodan jälkeen säädettiin Suomeen maanhankintalaki (1945). Sodassa tuhoutuneiden tilojen jälleerakentamiseksi ja siirtokarjalaisten asuttamiseksi tarvittiin erityistoimenpi-

teitä. Veikko Vennamolla oli maatalousministeriön asutusasiain ylijohtajana (1944-1959) keskeinen asema maailmanlaajuisestikin hämmästyttävän ripeästi ja tasapuolisesti toteutetussa sodanjälkeisessä asutustoitumessa. Vennamo oli itsekin evakko ja joutui jättämään Lahdenpohjassa Laatokan rannan tuntumassa sijainneen kotitalonsa – ja seutunsa muiden siirtokarjalaisten kanssa.

Veikko Vennamon muistomerkkityön suojelijana on pääministeri Matti Vanhanen. Keskeisinä toimijoina hankkeessa ovat olleet Karjalan Liitto, joka on johtanut varojen keruuta ja Lapinlahden kunta, joka osallistuu muistomerkin pystyttämiseen.

Vuosi 2010 on valittu muistomerkin pystyttysajankohdaksi, koska tänä vuonna on kulunut 70 vuotta siirtokarjalaisia voimakkaasti koskettaneesta pika-asutuslain voimaantulosta. Se on myös Karjalan Liiton 70-vuotisjuhlavuosi.

Kurkijoki-Säätiö

Kurkijokelainen

Tapahtumia 2010

Kurkijokelainen lukijamatka 3.-6.6. ja 26.-29.8.
- tarkempia tietoja takasivulla

Karjalaiset Laulujuhlat Helsingissä 18.-20.6.
- Kurkijokelaisuus ja Kurkijokelainen esillä eri tavoin

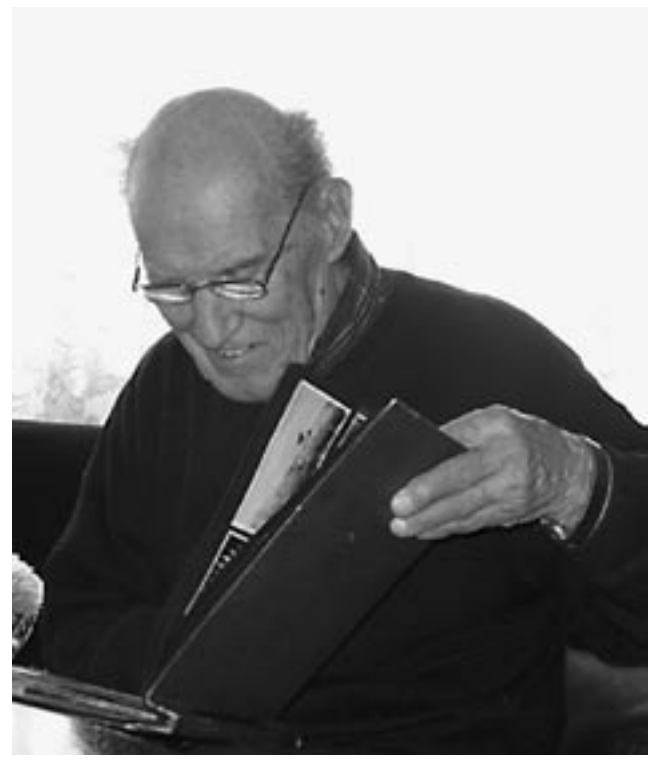
Okra-messut Oripäässä 8.-11.7.
- säätiöllä messuilla oma osasto

Pitäjäjuhlat Loimaalla 7.-8.8.

Tapaamisiin!

Kirkkoihin kokoonnuttiin sunnuntaisin jumalanpalveluksiin. Ukko Karhunen toimi myös yhden kirkon rakennuttajana.

Ukko Karhuselle jäi paljon muistoja Ambomaalta. Nyt 92-vuotiaana hän lehteilee muistojen albumia.

Lähetystyö Ambomaalla haastoi, mutta antoi paljon

Ukko Karhunen työskenteli kuusi vuotta opetustehtävissä Ambomaalla

Ambomaa, nykyinen Namibia, tuli 1950-luvulla hyvin tutuksi kansakoulunopettaja Ukko Karhuselle.

Taavetissa eläkepäiviä viettävä Karhunen, 92 vuotta, muistelee kuutta vuotta Ambomaalla varsin haasteellisena aikana. Hän sanoo suoraan, että työ siellä oli vaikeampaa kuin Suomessa – mutta se oli myös elämys ja tärkeä kokemus, josta hän haaveili jo koulupoikana Hiitolassa.

- Se oli mielenkiintoista aikaa, vaikka olikin fyysisesti ja henkisesti raskasta, Karhunen mainitsee. Onguedivan lähetysasemalla Ukko Karhunen toimi ensin poikakoulun opettajana ja sitten poikien työkouluun johtajana. Tehtävät myös kasvoivat, hänestä tuli

Uukualundin koulupiirin lastenkoulujen tarkastaja, ehtipä hän toimia koulupiirin alueella myös kirkon rakennuttajana.

- Luonto oli aika mukavaa Onguedivan ylätasangolla. Elämänmeno oli tietysti ihan erilaista kuin Suomessa, mutta siihen tottui.

- Tottumisen jälkeen mustien kanssa tuli kummasti toimeen. Lapset tietysti tottuivat parhaiten, Joukopoika syntyi siellä.

- Saimme muutamista mustista vallan ystäviä, ja kuuden vuoden jälkeen pois lähtiessä tuntui haikealta, Ukko Karhunen muistelee.

Ukko Karhunen syntyi tammikuussa 1918 Hiitolassa, Kilpolansaareissa Laatokalla. Hänen isänsä oli opettaja, joten oli luontevaa, että Ukko lähti Jyväskylän korkeakouluun

opiskelemaan opettajaksi. Mutta kotoa tuli sytykettä myös lähetyskentälle lähtöön, sillä kulttuurikodissa vieraili usein seurakunnan työntekijöitä ja seurakuntasisar kertoi tarinoita veljestään, joka oli Kiinassa lähettinä.

- Kotonani pidettiin seurakunnan tilaisuuksia ja kuulin paljon lähetyspuheita, Karhunen kertoo.

- Jäin niitä miettimään ja sain sellaisen sisäisen lähetyskutsun.

Ukko Karhunen kertoo olleensa kansakoulunopettajan virassa Kerimäellä, kun Suomen Lähetysseura esitti hänelle työkutsun. Karhunen kävi SLS:n lähetyskurssin, ja oli hakenut kahteenkin eri paikkaan, kun tie Ambomaalle avautui.

- Se oli myös vaikea ratkaisu, sillä meillä oli silloin

kaksi lasta. Lähdin ensin yksin Ambomaalle 1951 ja Terttu jäi lasten kanssa kotiin.

- Opiskelin aluksi Etelä-Afrikassa Stellenboschin yliopistossa vuoden ja samalla afrikaansia. Kun Rantasen Matti lähti Onguedivasta etuajassa Suomeen, koulutoimentarkastaja hyväksyi minut sinne opettajaksi, vaikka nimellinen pätevyys jäi suorittamatta.

- Opettajan palkka Onguedivassa oli pieni, niin pieni ettei siitä mennyt edes veroa.

- Opetin yläkansakoulun puolella 70-80 oppilasta ja jatkuuokkia. Kun tehtäviini tuli hallinnollinen ja taloudellinen johto, oppituntien määrä jäi pieneksi.

- Opetuskielenä oli afrikaans, paitsi uskonnonopetuksessa heimokieli ndonga. Martti Rantasen kääntämä

Uusi testamentti valmistui ndongaksi 1903 ja koko Raamattu vuonna 1924.

Opettajan tehtävä ei Karhusella ollut mitenkään helppo. Sodan käyneen upseerismiehen taidot olivat tarpeen, vaikka kurinpito olikin erilaista kuin Suomessa.

- Mustat pojat olivat aika veijareita, ei mitään pulmusia, Karhunen suostuu lyhyesti kommentoimaan.

Yhteiskuntakin oli siihen aikaan perin erilainen. Maa oli ollut usean eri maan siirtomaavallan alaisena, ja itsenäisyys koitti vasta 1990.

- Mustat suhtautuivat valkoisiin eri tavalla kuin valkoiset keskenään, Karhunen muotoilee.

- Meilläkin oli palvelustyttöjä puolenkymmentä, jotka olivat keskenään eriarvoisia. Arvostetuim-

pia olivat lastenhoitajat ja keittäjät.

- Meidän Tapio-poika valitsi itse hoitajansa, joka oli hyvin mukava tyttö; osasi hoitaa ja pitää monella tapaa huolta.

- Kun jälkeinpäin ajattelee, niin buurit olivat aika kovia mustia kohtaan, Karhunen sanoo mietteliäästi.

Ukko Karhusen perhe tuli Ambomaalta takaisin Suomeen 1957, kuuden vuoden jälkeen.

Perhe asettui aluksi Vihtiin, jossa Ukko Karhunen oli opettajan virassa.

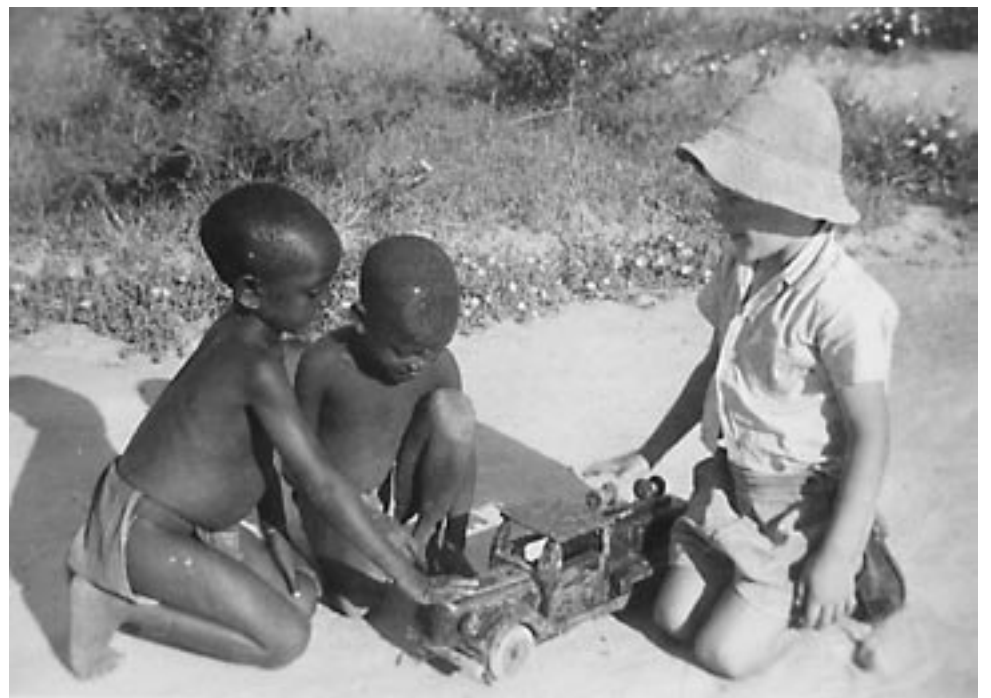
Karjalaispojan veri veti kuitenkin itään, ja kun Toikkalan koululla avautui opettajanvirka, Karhusen perhe muutti Luumäelle.

Juhani Partanen

Julkaistu Luumäen Sanomissa

Karhusen perheen vieraina kävi monia tärkeitä henkilöitä, kuten esimerkiksi piispa Leonard Auala seurueineen.

Karhusen esikoinen Tapio leikkimässä mustien tovereidensa kanssa vuonna 1954.

Vanhoja kuvia Hiitolasta

Kuvat ovat mummoni Hilda Ojalaisen (20.8.1908-27.3.1998) os. Kähkösen albumista. Kuvien Paula on äitini Paula Annikki Paukkunen os. Ojalainen (s. 10.7.1928). Tunnetteko muita?

Saara Paukkunen, Pori

1. Mustolan koululaiset opettajineen, opettajina Lauri Pessi ja Lempi Pessi.
2. Hiitola, Mustolan koulu, luokat 1 ja 2 (alakoulu), jotka käytiin samana vuonna, 1936 syksy ja 1937 kevät. Paula 3. vasemmalta ylimmässä rivissä
3. Hiitolan Mustolan koululaiset 1937, Paula yläkoulun 1. luokalla, toinen rivi 1. oik.
4. Hiitolan Mustolankylän koulun rappusilla 1930-luvun lopulla. Paula 1.rivissä oikella.

Errään mummon kesä – 10

Koht sillää on kesä
ku nii mollikka griinaa
sannoit enne Sörkän heput.
Sillei pintaa kutajaa
ves vuotaa, silmii kirvelöö
ryvityttää et hampaat suust
lentää.

Sannoot jot hapant ja
karvast
on varvas mehu
jot en lämmint kehu.

Vaik hyö laumas lentää
mis pinta ruskiiks
grillaantuu.
Miul korvis suhisee ja soi
ei sentää haasta
tän, tän jäähä täytyy.
Tiijä vaik viel
satais tuhkaa niskaa.

Valkovuokot tääl loistaa
sinivuokot saap kyynelii
hiirenkorvii alan vahtii

mut silmäin haristaa
hyö tulloot kotsallaa.

Mikä rinnas myllertää
alakulloo miel taipuu
pitäskö itkii rytkää
ikävääsä sin Karjalaa?
Tahon sen unneuttaa
vällei sen tienki.

Anna

Ketä ovat kyseiset herrat Kurkijoen kunnan lopettajaistilaisuudessa? Numerointi sama kuin 5.3. julkaistussa ryhmäkuvassa.

KURKIJOEN KUNNAN LOPETTAJAISTILAISUUS

9.1.1949 Loimaan Heimolinnassa

Tilaisuus ikuistettiin valokuvaan, jossa on 37 henkilöä. Kuva löytyy painettuna eri julkaisuissa ja siihen liittyy nimiluettelo, jossa on 34 nimeä.

Kuva julkaistiin Kurkijokelaisessa no 10. 5.3.2010, jolloin tarkoituksena oli saada puuttuvat nimet talteen ja jo tiedossa olevat nimet oikean henkilön kohdalle.

Moni mies ja ryhmän ainoa nainen ovatkin saaneet nimensä oikaistua, mutta vielä olisi korjattavaa.

Keskimmäisessä rivissä on yksi vielä nimetön mies ja takarivissä kaksi nimetöntä, jos tiedossa olevat nimet ovat oikeilla riveillä.

Seuraavat valokuvan miehet ovat vielä tunnistamatta tai varmistamatta.

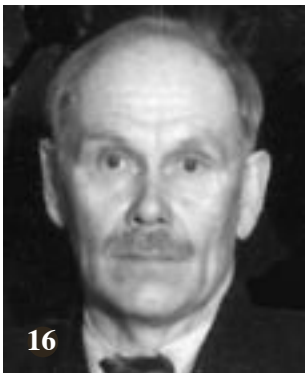
Keskirivissä miehet numero 10, 11, 16, 17, 18, 21, ja 22.

Takarivissä miehet numero 29, 32, 34 ja 35

Kaiken kaikkiaan siis 11 miehen nimi on vahvistamatta ja näiden joukossa ovat nuo kolme, joiden nimet puuttuvat kokonaan luettelosta.

Seuraavat nimet on mainittu, mutta niiden yhteyttä johonkin henkilöön ei ole vielä varmistettu.

Onni Salminen Luhovaa-
ra, Pekka Siira Savii, Jaakko
Heinonen Otsanlahti, Väinö
Kilpinen Kirkonkylä, Matti
Kiiski Pohjii, Paavo Äikää
Ihojärvi, Jaakko Pantzar
Kirkonkylä, Juho Laukka-
nen Tervu, lisäksi 3 NIMEÄ
PUUTTUU.

Tapio Nikkari on työ-
tänyt oheiset ”passikuvat”
tunnistamisen helpottami-
seksi.
Tiedot voi soittaa Kur-
kijokelaisen toimitukseen
puh. 02 -762 2551 tai 050-
521 3336.

Arkea ja pyhää Laatokalla

Kesä saapuu. Monelle kesään kuuluu kotiseutumatka vanhalle kotiseudulle tai tutustumismatka laajemmin ”naapurin” puolelle. Kun omat ja suvun kotiseudut on tutkittu, monen matka suuntautuu uudelle alueelle luovutetussa Karjalassa tai Venäjällä.

Kierros Laatokan ympäri avaa silmät näkemään monenlaista menneestä ja nykyisestä kulttuurista ja elämisestä. Sieltä löytyy Suomen ja Venäjän Karjalan historiaa, ortodoksisuutta, luterilaisuutta ja uskoa työväen voimaan. Matka lähelle tai kauemmaksi on joka kerta elämys, niin tämäkin.

Monta surua on Laatokan rannoilla koettu. Murheen ristin muistomerkki kertoo sota-ajan julmuudesta, joka ilmentyi naisten ja äitien suruna rajan kummallakin puolella.

Rajan ylityksen tunnistaa yhä teitten kunnosta ja vessan hajusta. Tie Sortavalaan ei kuitenkaan ole niitä pahimpia. Sortavalan alueen 30 000 asukkaasta reilu puolet asuu keskustassa, jossa on vielä aistittavissa suomalaisajan rakennusten kauneus. Taidokkaat puuleikkaukset, menneiden mestareiden kädenjälki, näkyy vielä taloissa, jotka nyt huutavat kipeästi korjausta. Tunnelma on kuin palaisi menneeseen, vain autojen merkit ja mallit kertovat tästä päivästä. Samat syrjäytymisen ongelmat puhuttavat täällä, kuten koti-Suomessakin, kertoo oppaamme Kyösti Toivonen, joka on keskustellut paikallisten asiantuntijoiden kanssa: työttömyys, koulutuksen puute ja alkoholin liikakäyttö näkyvät.

Vanhan Suomen rajan ylitettyämme rakennuskulttuuri muuttuu. Rakennusten päädyt ovat tielle päin. Monen harmaan rakennuksen ikkunalta loistaa punainen pelargonia. Useissa pikkukylissä näkyy uusia tai rakenteilla olevia tsasounia.

Valamo on rikas historialtaan, vuosisataiselta kulttuuriltaan ja luonnoltaan. Historiassa ovat vaihdelleet loiston ja rappion kaudet. Tällä matkalla yllätti se työmäärä, mikä viime vuosien aikana on tehty rakennusten ja kirkkojen restauroinnissa ja maalausten kunnostamisessa. Luostarielämä on elpynyt, munkkeja on satakunta, siviiliväestöä vielä enemmän, lastentarhassakin n. 30 lasta. Aili Finni, jonka isoisä Juho Kiiski on kotoisin Jaakkiman Mikrilän kylästä kertoi käyneensä ensimmäisen kerran Valamossa 4-vuotiaana. Aili kertoo, että hyvällä ilmalla Mikrilästä näkyi Valamoon saakka.

Aunuksen retken ja jatkosodan aikainen venäläisten maihinnousun kohta Laatokan rannalla viestii myös sodan kovuudesta. Turo Linna halme kertoo, että hänen isänsä osallistui Aunuksen retkeen 15-vuotiaana poikana. Isän sotapäiväkirjasta voi lukea, miten he marssivat kesäisessä helteessä Salmista Viteleen n. 35 km yhdessä päivässä. Monen nuoren pojan kohtaloksi tämä karelianismin voittokulkuksi suunniteltu retki kuitenkin koitui, sen saimme nähdä myös hautausmaalla. Pihka on ollut tärkeä tuote, sitä on käytetty mm. terveydenhoitoon, liimana, mausteena. Pihkanlaskun jäljet näkyvät vuosikymmeniä puiden rungoissa.

Aleksanteri Syväriläisen luostari ottaa väsyneet matkajat helmaansa. Kahta suurta kirkkoa ympäröivät pitkät rakennukset, joissa on aikoinaan sijainnut munkkien keloja, nyt niissä toimii mielisairaala. Uusi sairaala on valmistumassa Lotinanpeltoon, joten lähiaikoina munkit saavat tilat käyttöönsä. Luostarissa on 30 munkkia ja kaksi noviisia. Nuori munkki tai noviisi kävelee oletettavasti siskonsa kanssa pääkäytävää edestakaisin, keskustelu käy vilkkaana, mutta kun turistit, lähestyvät suuntaa muuttuu. Ruoka luostariin tuodaan päivittäin 80 km:n päässä sijaitsevasta nunnaluostarista. Hartaan tunnelman lisäksi luostarista löytyy parantavaa hiekkaa ja pyhää vettä.

un rannoilla

Valtavat heinittyneet peltolakeudet kertovat maatalouden rappiosta. Tuhansien hehtaarien autiuden keskellä loistaa vihreänä aarin perunamaa kuin pilkaten. Päivänkakkarat valtaavat alaa joillakin paikoilla, mutta useimmiten ruskea, auringonpaahattama rikkaruohosto on pääosassa. Etelä-Laatokan rantoja kiertävät kanavarakennelmat. Laatokka on eteläpäästään liian matala ja myrskyinen, siksi Pietari Suuri rakennutti ensimmäisen kanavan. Sitä pitkin lautturit vetivät lotjia Nevalta Syvärinsuuhun.

Venäjän vanhin kaupunki Staraja Ladoga, joka on perustettu v. 753, sijaitsee Olhavanjoen varrella. Viikinkien hautakummut kohoavat jokivarsimaisemassa. Tähän asti he ovat tulleet suurilla veneillä. Joen yläjuoksulle matkaa on jatkettu pienemmillä. Olhavanjoen toisella puolella on 1000-luvulla ja aiemminkin sijainnut skandinaavinen hautausmaa, sinne on haudattu myös naisia muinaisskandinaavisissa puvuissa, näin kertoo Aleksanteri Saksa Pietarin arkeologisesta instituutista.

Pietarin läpi ajaen matkamme jatkuu kohti viimeistä pyhää paikkaa, Konevitsan saarta, jossa asuu n. 20 munkkia. Konevitsa ja Käkisalmi ovat monelle kurkijokelaiselle tuttuja hartaus- ja ostospaikkoja.

Matkalla historia ja nykyaika kohtaavat. Vuosisataiset kulttuurit kertovat omaa tarinaansa. Pyhä ja arki lomittuvat toisiinsa. Sota ja rauha koskettavat. Matkalainen – tämän kaiken edessä – ymmärtää jotain uutta taustastaan, historiastaan ja naapurin taustasta ja historiasta.

*teksti ja kuvat:
Helena Sulavuori
matkalla Laatokan
ympäri kesällä 2009*

Saavanmäellä ja Kotikalliolla

Valokuvat: Vuosilta 1937-39 Kalervo Hentilä
tai Kalervo Keranto Helliikki Mattlar

Osa 1.

Kun äitini elokuussa 1927 saapui junassa Elisenvaaran asemalle matkalaukku toisessa ja pienen tytön käsi toisessa kädessään, hän ei ollut aivan oudossa Karjalan kolkassa. Olihan hänellä hyvässä muistissa Kurkijoen Lopotissa viettämänsä aika yksityisen yhteiskoulun opettajana vv.1914-19.

Asetuimme asumaan Saavanmäelle suureen Kiiskin taloon (Louhkan Pekka Kiiski). Koulun ensimmäinen ja ainoa luokka alkoi toimia talon tilavassa salissa, jonne oli oma sisäänkäynti pihalta. Meidän käyttöömme jäi tupa ja kaksi pienempää huonetta.

Talouteemme kuului myös apulainen Tilda ja meiltä kouluasunnon saanut Lauri Kilpinen, kirkonkylän kansakoulun opettajaparin poika.

Tuon talvikauden ajalta, (täytin joulun jälkeen 3v), minulla on kolme selvää muistikuvaa, joista ei voi erehtyä.

”Näen” yhäkin tuvan ovensuussa suuren miehen hahmon, jota pelästyin. Onneksi Lauri oli vieressä turvanani. Mutta ei ollut pelättävää, mies oli kuuromykä ja hänen puheensa siksi omituista mökellystä. Tilda ymmärsi: mies kyseli tietä Miikkuun, ja puolin ja toisin viittoillen se selvisikin.

Toinen tapaus oli kiertävän kulkukauppiaan käynti. Hän oli nainen, ja ystävällisesti hän tarjosi minulle pussistaan piparminttupastillin lisäen: ota toine äitilles! Otin ja ilahtuneena päätin viedä sen heti äidille, kesken tunnin. Ujostutti sen verran, että työnsin vain

pastillikäden luokan ovenraosta hiljaa sisään. Namu otettiin, mutta kauhistus, jälkeenpäin selvisi että otajan on täytynyt olla lähinnä ovea pulpetissaan istunut Nykäsen Aulis. Asia päätettiin unohtaa!

Kolmas muisto on keväältä. Äiti oli mennyt asemalle mummia ja ukkia vastaan, he tulivat ensivisiitille. Odottelin heitä tuvan ikkunapenkillä katse tien suuntaan. Mahdollisesti he saivat hevoskyydin tienhaaramme kun oli matkatavaroitakin. Äkkiä näin kolmen hahmon pääpuolet Saavankallion takaa lähestymässä, jalkapuoli tuli näkyviin ikäänkuin perässä. Erikoinen mielikuva, sillä kallionnyppylä ei ollut mitenkään jyrkkä. Heistä en sitten muuta muistakaan tuolta kerralta.

Naapurista, Relanderista, kävi Ina Relanderin tyttärentytär Kersti Kilanto joskus leikkimässä kanssani mummilassa ollessaan. Ja koulun pojista oli kuulemma Tichanoffin Aleks ehdoton suosikkini, kun pojat tarjoutuivat antamaan minulle kovaa kyytiä potkukelkkamäessä. Aleksissa oli oikeaa menoa!

Seuraavana syksynä koulu alkoi 2-luokkaisena, tällä kertaa työväentalolla, jossa saatiin käyttöön kaksi lukkahuonetta.

Myös me muutimme lähemmäksi äidin työtä, aseman taakse Mertasen talon toiseen päähän. Sain kaksi uutta leikkiveria, Mertasen Svean ja Reinin Ingan. Svealla oli ainakin kaksi vanhempaa sisarusta, Inga oli ainokainen. Muistan Ingan isän soittaneen torvea jossakin orkesterissa.

Pieniä muistumia kertyy

Elisenvaaran yhteiskoulun ensimmäisen luokan pojat kevättälvelle 1928 Kiiskin pihassa Saavanmäellä. Takaa vas. Ensio Anttonen, Helliikki Hukkanen Aleks Tichanoffin sylissä, keskirivissä vas. Aarne Salminen, Väinö Kurri, Lauri Kilpinen, Juho Jussilainen, Kalle Blomberg ja Jussi Blomberg. Edessä Aulis Nykänen. Takana on talousrakennuksia ja vanha leikkimökki, päärakennus jää oikealle puolelle. Vas. yläreunassa näkyy Ina Relanderin talo.

tältä ajalta tietysti enemmän, kaksi niistä ylitse muiden. Naapurinamme asuivat Itkoset. Olimme käyneet heillä kylässä, ja muistan sieltä omanikäiseni nauravan pojan, Kaukon. Kerran yhtäkkiä tuli tieto: Itkosen talo palaa. Näkymä roihuavista liekeistä ja sinkoilevista kipinöistä järkytti mieleni, sillä en ollut aikaisemmin nähnyt tulipalaa.

Aivan lähellämme virtasi pieni Kotavaaran joki. Se tuli asematunnelin alta ja häipyi mutkan taakse ruohikkoon. Talvella joella nähtiin jokunen luistelijä. Eräänä päivänä lykin pientä potkukelkkaa joella, oli mukava ajaa jäätyneen avannon yli jalat harallaan jalaksilla.

Houkutus tunnustella avantoa kengällä oli liian suuri, mutta jää petti. Hämärissä muistikuvissa riipun molemmin käsin potkukelkan tangossa kunnes putoan. Huuto oli varmasti kova, mutta kuten onnellisesti päättyvissä saduissa, nytkin kiisi paikalle luistimillaan rohkea nuorukainen. Hän oli n. 13-vuotias yhteiskoulun oppilas Jorma Virtanen. Poika kanto sylissään itkevän tytön säikähtäneen äidin turviin. Kai äiti ymmärsi hänet palkita jotenkin! Nyt tuli ankarat kiellot joelle menosta yksinään. - Jorma Virtanen muutti keskikoulun käytyään jonnekin pois Elisenvaara; seuraava tieto hänestä on: kaatunut v. 1940.

Meillä oli Mertasella apulaisena iloinen Karhusen Tellervo josta pidin. Muis- taakseni hän lähti meiltä talouskouluun. Ehkäpä Tellervon kautta äiti löysi seuraavan asuntomme, pienen talon jota sanottiin Kurrin mökiksi. Se sijaitsi Karhusen naapurissa n.s. Pikkutien varrella.

Tämä muutto johtui siitä, että koulu aloitti uuden lukuvuotensa jälleen uudessa paikassa. Nyt oli ’pelastajana’ vastavalmistunut suojeluskuntatalo, ja koulussa oli kolmannen luokan myötä uusi opettajakin, matematiikassa, maisteri Pauli Hänninen.

Lähimmät leikkiverini olivat nyt Lehtiön työt ja Niemisen Martti. Hiukan kauempana, isolle maantielle saavuttaessa, asuivat Poutaset, mutta vielä silloin en tuntenut Lailaa ja Helviä kovin hyvin. Miten tärkeiksi he myöhemmin minulle muodostuivatkaan!

- Tältä ajalta muistan oikeastaan vain yhden merkittävän tapauksen. Eräänä iltapäivänä - kesken koulutyön - ilmestyi kotiin ensin äiti ja sitten kaksi poliisietää. Se oli hämmäntävää, mutta yrittihän äiti selittää, miksi poliisit veivät mennessään apulaisemme. Tämän edellisestä työpaikasta oli otettu yhteyttä poliisiin ja kerrottu, että tytön lähdettyä uuteen työpaikkaan, meille, oli huomattu yhtä ja toista kadonneeksi perheen kaapeista. Ilmiantoa seurasi tutkimusvaihe.

Elisenvaaran koti

Asuttuamme useissa paikoissa - koulun siirtyilyn myötä - Elisenvaaran eri puolilla äiti alkoi haaveilla omasta talosta. Sopiva

mäntyjä kasvava etelärinne löytyi läheltä vastavalmistunutta koulutaloa, samalta Saavanmäeltä.

Tontin möi äidille maanviljelijä Pekka Kiiski, naapuri ja ”maitotalomme” isäntä. Paikka ristittiin Kotikallioksi. Talon rakennuttamiseen mahdollisimman pian vaikutti myös se, että mummi leskeksi jäätyään tarvitsi uuden kodin jostain, ja kukapa muu kuin Saimi-tytär oli valmis avaamaan kotinsa ovet jo yli 70-vuotiaalle vanhukselle.

Talomme valmistui v. 1931 kuopiolaisen Einoenon piirustusten mukaan. Urakoitsijana oli rakennusmestari, niinkään naapurimme, koulunkin urakoinut Antti Tiainen.

Rinteeseen kohosi kaksikerroksinen puutalo. Tonttimme vieritse kulki maantie, Elisenvaaran asemalta Kurkijoen kirkonkylään. Äidin mielestä vihreään männikköön sopi parhaiten punaseinäinen rakennus; nurkkalaudat, ikkunanpuitteet sekä pieni avokuisti maalattiin valkoisiksi.

Sisäänkäynti oli talon pohjoispuolella, ja jo portaita lähti polku koululle. Minä aloitin kansakoulun ”Terholan koululla” ja mummi oli noudeutu Kuolemajärveltä. Meillä oli kokonaista kuusi huonetta ja keittiö. Kaikilla oli omat huoneensa, myös kotiapulaisella. Yläkerran huoneita oli neljä; alakerassa mummin huone, vierashuone ja keittiö.

Myöhemmin - mummin kuoltua jo seuraavan vuoden syksynä - muutostöiden jälkeen turhan suuresta keittiöstä tuli ruokasali ja entisestä mummin huoneesta käytännöllisempi keittiö, heti ulko-ovesta tultaessa. Pikkueteisistä veivät por-

Elisenvaaran yhteiskoulu Lopotin tieltä päin. Se rakennettiin v. 1930 rouva Ina Relanderin sekä Aleksandra ja Pekka Kiiskin lahjoittamalle tontille. Tämä kuva on otettu ennen laajennustöitä, jotka valmistuivat syksyksi 1938. Pohjakerroksessa olivat pannuhuone ja vahtimestarin asunto. Pieni rakennus on Juho Pekkisen kellosepäntiike.

Elisenvaarassa ja Saavanmäellä

Hellikki Mattlar ryhtyi kirjoittamaan paperille muistojaan lapsuutensa Elisenvaarasta jo kolmisenkymmentä vuotta sitten. Osa kertomuksista oli silloin tarkoitettu Sorrien sukuseuran lehteen, osan hän talletti lipastonsa laatikkoon. Sieltä ne on nyt otettu esille ja osa muokattu yhdeksi kertomukseksi.

Hellikin äiti, Saimi Hukkanen, oli vuonna 1927 kutsuttu käynnistämään yksityisen yhteiskoulun toimintaa nopeasti kasvavassa asemakylässä. Pieni tytär kulki kaikessa mukana ja kasvoi äitinsä rinnalla vuosien mittaan oikeaksi elisenvaaralaiseksi.

Hellikki Mattlar kertoo lapsuutensa tapahtumista, omasta kotitalosta, naapureista ja tovereistaan. Taloryhmä Saavanmäellä, koulumäellä, saa mielessämme muodon ja herää vielä kerran eloon.

Tekstien käsittelyssä tietokoneella on auttanut Marjaleena Laine ja valokuvia on ”Pikku albumista” digitoinut Tapio Nikkari.

taat kellarikerrokseen, missä olivat kellarikomeroiden lisäksi sauna ja puuliiteri.

Sisemmästä eteisestä nousivat portaat yläkertaan, ja portaiden juuressa seinään kiinnitettynä oli tärkeä puhelin, Elisenvaara 70. Ylempänä portaiden käännekohdassa oli tilaa pikkuruiselle pöydälle ja jakkaralle. Seinällä oli maalaus mummin entisestä kodista, Parolasta. Tämä nurkkaus oli eräs lempipaikoistani, usein luin läksynikin siinä.

Salin kalusto oli tuotu Kuolemajärveltä, äidin vanhempien kodista, samoin kuin urkuharmonin. Nämä taisivat olla ainoat ”hienommat” sisustukset. Myöhemmin salia koristi vielä suuri palmu. (Se paleltui talvisodan pommitusten aikana, kun talo oli jätettävä kylmilleen.)

Myös kookas ”talonpoikauskalusto” oli Kuolemajärven perua. Alakerran huoneissa oli kaakeliuunit, salissa maitosuklaan ruskea, ruokasalissa tummanpunainen. Väri on tallella siinä kaakelinpalassa, jonka evakkomatkojen välillä

Kotikalliolla käydessäni poimin raunioista.

Talon itä- ja länsiseinustalla kasvoi kummallakin kolme sireenipensasta. Eteläseinustan mustanrosoista kivijalkaa, josta vei ovi kellarikerrokseen, koristi tuuhea villiviini. Pohjoispuolella varjossa saivat paikkansa eräät saniaislajit ja koristeangervot.

Koululle vievän pikkutien molemmille puolille istutettiin keväällä sisällä kasvatetut kukkimaan valmiit palsamit. Pihan orvokkipenkki oli erityisesti minun hoidossani ja kyllä sitä vaalinkin kottaraisten kotipuun juurella. Suuri osa puutarhamaatamme oli vetomaata Suohovin maanviljelysoppilaitosten tilalta, taimia tuli jopa Sortavalasta saakka.

Kaikenlaista halusi äiti kokeilla: komeita pioneja, daalioita, gladioluksia, mutta joillekin lajeille mäkilienee ollut liian kuiva ja vähäravinteinen. Varsinaisen hyötykasvimaa tuotti kuitenkin hyvää satoa. Omenapuut olivat vielä liian nuoria, mutta monet

marjapensaat sekä mansikka- ja vaapukkamaa olivat ilonaiheemme. Työtä kyllä tehtiin kaikki kesät.

Onneksi kasteluvesi tuli sähkökaivostamme putkea pitkin puutarhan nurkalle. Suuressa puusaavissa vesi ensin lämpeni, ja monet kastelukannut keikkuivat sitten jakeluhommassa.

Erityinen ylpeydenaihe äidille oli ”kiviraunio”, pääasiassa järeillä kivillä tuettu penger-kukkapenkki kivikkokasveineen. Jotkut niistä muodostivat yhtenäisiä ”mattoja”, punaisia tai valkoisia. Kasveja on mahdotonta kaikkia muistaa, mutta samoja näkee esimerkiksi Yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa, siis kivirikkoja, keijunkukkaa, vuorimunkkia ja mönjänpunaista tai tähtisipulia.

Keskellä pengermää kunniapaikalla, komeili keltaisen ruusu. Se suvaitsi usein avata ensi kukkansa juuri Saimin-päivänä, heinäkuun kymmenentenä. Auringonkukkaakin kokeilimme, niiden komeutta tultiin koulutakin katsomaan.

Meillä ei ole valokuvia puutarhastamme. Ainoat siitä otetut kuvat, ns. tk-kuvaajan ottamat eivät koskaan saavuttaneet meitä.

Vielä meillä oli aitamme sisällä pieni mustikkametsä ja vähän reunemmalla luonnonvaapukkaa kaivokodan takana. Erikoisuutena jäi mieleemme viimeisen rauhankeväämmä tuoma yllätys. Perunamaata oli edellisenä syksynä laajennettu ja peltotilkun reunama oli lapionpistoin viimeistelty. Ja mitä keväällä näimmekään: koko penkin pituudelta lapionpistojen kohdalla oli vieriviereen noussut pieniä ihania korvasieniä, joita tietenkin pidimme suurena herkkuna. Osasimme ne kyllä oikein valmistaa!

Yhtä huonetta yläkerrassa vuokrattiin. Siellä asui ensin parina vuotena koulutyttöjä, mikä oli minusta hauskaa; oli lähes ikäistäni seuraa. Sitten huoneeseen muutti Toini-täti, tyttöjen voimistelun opettaja yhteiskoulussa, ja hänen lottakomennuksiensa aikana hallitsivat huonetta Saaren pitäjän pojat, kaksi Kalervo-voa, Kalervo Keranto ja Kalervo Hentilä.

Nämä viime ajat muistan parhaiten, totta kai! Pojilla oli useita harrastuksia, myös minut kelpuutettiin mukaan (mm. ”elokuvalaitoihin”). Läksyt tahtoivat jäädä toissijaisiksi meiltä kaikilta. Mutta lahjakkaina oppilaina pojat selvisivät hyvin ja kylähän minäkin. Syksyllä -39 pääsin viidennelle. Ja sitten kohta idyllimme särkyi sodan uhkaan. Kaikki hajosi lopullisesti.

Kohta kodin valmistamisen jälkeen minulle oli rakennettu jäännöslaudoista oma leikkimökki. Se maalattiin valkeaksi, nurkkalaudat vihreiksi. Pikkukuistikon kahta puolta kiipesivät ruusu-pavut katonharjalle asti. Alkuaikoina etenkin leikin mökissä usein, joko Tiaisen Ennin tai vierailevien lasten

Kotikallio, punainen talo männikkörinteellä, rakennettiin v. 1931. Vas. talon takana näkyy yhteiskoulun ikkunoita ja osa suurta halkopinoaa, jossa oli koulun lämmityspuut.

kanssa. Oli se joskus salainen piilopaikkanikin.

Tonttiämme kiersi matala aita. Pihatieltämme, paikoin paljaskallioiselta, tultiin valkean puuportin kautta maantielle, Lopotin tielle. Kummankin portinpuoliskon nokalla kökötti musta taottu lintuprofiili. ”Pahanilman linnut”, jotkut

sanoivat, mutta äiti ei ollut taikauskoinen.

Koko maantien puoleiselta pituudelta oli alueemme reunaan istutettu orapihlaja-aita, joka vaati usein puutarhasaksien käsittelyä. Pensaisto suojasi monin tavoin puutarhaa ja antoi näkösuojaakin.

Oraapihlaja-aita tien var-

Hellikki Mattlar

Jatkuu seur. lehdessä

Kartta Saavamäen alueelta on osasuurennos Kurkijoki kylästä kylään kirjan Elisenvaaran kartasta, johon on vähän lisätty ja vähän poistettu.

Hukkasan ”perhe” syksyllä 1937. Vas. Hellikki, johtajatar Saimi Hukkanen, kotiapulainen Hanna Lötjönen, Kalervo Hentilä ja Kalervo Keranto. Pojat olivat kotoisin Saaren pitäjästä ja asuivat koulukortteerissa Hukkasilalla.

Lasse Varjonen Vampulan vuoden yrittäjäksi

Pitkä ura korjaamoyrittäjänä ja aktiivinen yhdistystoiminta toivat Lasse Varjoselle Vampulan vuoden 2010 yrittäjäpalkinnon. Palkinto luovutettiin Vampulan Yrittäjien kevätkokouksen yhteydessä.

Lasse Varjosen haastattelu tehtiin luonnollisesti koneiden keskellä korjaamolla.

- Kaipa nämä koneet kiinnostivat minua jo nuorena, kun kerran alkuaan autopuolelle ammattikou-

luun ja sitten koneiden korjaukseen tuli ryhdyttyä, hän tuumiskelee.

Pelkästään koneiden huoltoa ja korjausta Varjosen työpäivät eivät ole, sivussa hoituu myös maatala.

- Päivä alkaakin sikojen hoidolla, sitten korjaamolle ja takaisin sikalaan, hän kuvaa vakioyöpäiväänsä.

Maatalouden kevään ja syksyn huippukiiireet vievät sen verran aikaa, että korjaamo täytyy silloin laittaa välillä kiinni. Loma on Lasse Varjoselle varsin vieras käsite. Muistelemalla löytyy sentään yksi poikkeus.

- Pari vuotta sitten olin lomalla nelisen päivää.

Yhden miehen korjaamolla yleisimpiä töitä ovat katsastus- ja huoltohommat. Monenlaista muutakin korjausta eteen kyllä tulee.

Tekniikan kehittyminen autoissa on selkeästi hankaloittanut korjaamotoimintaa.

- Tämän päivän autot ovat hyvin paljon ongelmallisempia kuin aiemmin. Niistä on tiedettävä paljon enemmän. Vikojen löytämisessä on käytettävä yleistestereitä, koska lukuisia merkikokoisia laitteita ei voi ajatellakaan hankkia.

Luottamustehtäväänkin ovat Lasse Varjoselle ehtineet vuosien varrella tulla tutuiksi: On yrittäjäyhdistystä ja erilaisia kunnallisia tehtäviä. Myös reserviläis-

toiminnassa ja suunnistuksen parissa hänet on totuttu näkemään, joko järjestelytehtävissä tai osallistujana.

- Tärkeimpänä luottamustehtävänäni pidän Vampulan Yrittäjissä toimimista.

Lasse Varjonen palkittiin vuoden yrittäjänä yhdistyksen kevätkokouksessa Jonkan kartanossa.

- Vuoden yrittäjänä palkitaan pitkän yrittäjäuran tehnyt ja myös pitkään yhdistyksemme toimintaan osallistunut varapuheenjohtajamme Lasse Varjonen,

totesi yrittäjäyhdistyksen puheenjohtaja Mikko Kaunisto.

Mauno Kotamäki
teksti ja kuvat

Kirjoitus on julkaistu Lautakylä-lehdessä 22.4.2010

Lasse Varjosen äiti on Saimi os. Kylliäinen, kotoisin Kurkijoelta. Vaimo Tarjan äiti, Kirsti, on kotoisin Vätikästä. Näin kertoi Erkki Poutanen Vampulasta

Faktaa:

- *Lasse Varjosella on ollut auto- ja konekorjaamo vuodesta 1985
- *Korjaamo sijaitsee synnyinkodin vieressä kantatie 41:n läheisyydessä Vampulassa
- *Varjonen itse asuu vajaan kymmenen kilometrin päässä, Vampulan ja Köyliön rajalla
- *Varjosen puoliso Tarja Aaltosella on parturi-kampaamo Köyliön Vuorenmaassa
- *Perheessä on kaksi aikuista lasta, Joni ja Jenna

- Viat on teknisesti kehittyneissä nykyautoissa löydettävissä yleistestereillä, lukuisia merkikokoisia laitteita ei voi ajatellakaan hankkia, toteaa Lasse Varjonen.

Vampulan Yrittäjien puheenjohtaja Mikko Kaunisto oik. luovutti Vampulan vuoden yrittäjäpalkinnon Lasse Varjoselle.

Näkökulmia

Lapsia – ei kiitos!

Puuroja, vellejä, korvatu-lehduksia, tarhaa, kiukkua ja hammasten kiristystä. Vai lapsen kognitiivisen kehityksen tasaista etenemistä oppien mukaan – helppoa kuin linnunlaulu?

Kodinkuvalehti otti numerossaan 8/2004 puheeksi aiheen vapaaehtoisesta lapsettomuudesta. Siinä missä monet kamppailevat lapsettomuushoitosten kanssa, yhä useampi pariskunta tekee päätöksen, joka herättää ajatuksia. Kiitos ei, haikaralle!

On itsekästä hankkia lapsia tai olla hankkimatta niitä. Jos kolmevitosella naisella ei ole nyyttiä kainalossaan, hän on ilman muuta muiden silmissä epäinhimillinen uraohjus, ja jos tämän kanssasisar lykkää vaunuja kotipihallaan, on hän hankkinut silmäteränsä tietenkin vain vanhuutensa turvaksi, uskoen että kullannmuru varmasti tuo äitienpäivänä ruusuja vanhainkotiin. Yhtä kaikki – itsekästä.

Milloin asioista tuli näin monimutkaisia? Ennen lapset vaan syntyivät ja kasvoivat, kasvattivat toisiaan

suurissa sisarusparvissa, olivat työvoimaa ja lopulta myös sitä vanhuudenturvaa. Milloin tv-ruutuun astuivat psykiatri Jari Sinkkonen tai kirjajhylyihin Kari Uusikylän vanhemmuutta käsittelevät teokset, kuten *Isät meidän*.

Onko kaiken takana vain pienoinen nappi, e-pilleri, toalettilaukussa? Tuli 1960-luku, keltavihreä retrovuosikymmen, joka vapautti seksin, teki naisista entistä vapaampia hippejä ja feministejä.

Meitä on täällä maailmassa reilut kuusi miljardia. Jos kaikki maapallolla eläisivät hyvinvointivaltioiden tapaisessa kulutushysteriassa, maailma hukkuisi entistä nopeammin roskaan ja luonnonvarat ehtyisivät välittömästi. Planeettamme ei ole tasalaatuinen, sen väestö ei jakaudu kovinkaan tasaisesti. Tässä tosiasiasako on syy siihen, että edes harmaantuvassa yhteiskunnassamme ei haluta pienokaisia tulevaisuuden voimaksi ja eläkepommien purkajiksi? Lapsettomuus on ekoteko.

Sanotaan, että lapset ovat elämän suola. Mikä sitten sammuttaa vauvakuumeen, hillitsee geenien luonnollisen jatkamistarpeen? Nimimerkki *Harmonia* on yksi heistä. Hän elää vakaassa parisuhteessa, on hyvin toimeentuleva koulutettu nainen. Naista hämmästyttää, että ihmiset tunkevat yksityisalueelle ja kysyvät lasten hankkimisesta. Utelijoiden mieliin on piirtynyt kummallinen ajatusmalli. Ei kai sen, että halua lapsia vastakohta ole lasten vihaaminen, vaan se, ettei halua lapsia? Ovatko nämä *harmoniat* lisääntyvä joukko aikuisväestössämme. Ura, parisuhde ja harrastukset ajavat ohi lapsen hankkimisen tai ainakin viivästyttävät ja vaikeuttavat sitä. Tulevaisuudessa joka viides suomalaisnainen jää lapsettomaksi.

Onhan se mukava tulla hektisen työpäivän jälkeen kotiin, käpertyä sohvalle, nauttia rauhasta ilman, että kesken iltatutustien täytyy nousta peittelemään silmäterä ja kullannappuja, lukemaan tarinoita teletapeista

ja Muumilaakson möröstä. Ei kai haittaa, ettei tarvitse kysellä kertotauluja ja pakata jumppakassia. Sitä paitsi, lapsi on rahanreikä. Säästyvillä harrastus- ja vaaterahoilla voi ostaa vaikka chileläistä punaviiniä ja käydä ulkona syömässä, kun ei tarvitse kantaa nokka auki huutaville linnunpojille kauppan tarjousmaksalaatikkoa.

Pitäkö lapsettoman siten antaa periksi, kun työkaaverit haluavat vapaansa koulujen loma-aikaan? Voiko matkustelea citypari kertoa viikonlopustaan kylpylässä, kun tuttavaperhe on potenut koko syysloman vatsaf-lunssaa? Voi olla orpoa, jos työ- ja opiskelukaverit vetäytyvät ruuhkavuosiinsa vaippapakettien taakse, näpyttelevät väitöskirjaansa valmiiksi toisella kädellä samalla, kun perheellisiä opettelee pitämään lusikkaa kädessään. Ite, ite, ite!

Niin, ja sitten on vielä mummoutuvat ja ukkoutuvat omat vanhemmat, jotka toivovat pääsevänsä isovanhemmuiden ihanaan maailmaan. Onhan se karua sanoa, että meillä ei ole lapsia, eikä meille niitä hankita. Maailma voi menettää muutamat hyvät mammat ja papat, jotka haluaisivat tarjota suvunjatkajille sitä,

mitä omille pikkuisille eivät pystyneet antamaan. Kuka pa ei tahtoisi korjata isinä ja äiteinä tehtyjä virheitä ja olla maailman parhaita isovanhempia...

Asiat eivät ole yksiselitteisiä. On helppo tehdä johtopäätöksiä siitä, mitä on aidan toisella puolella tietämättä todella, missä naapurissa mennään. Jotenkin helposti sortuu ajattelemaan, että vapaaehtoisesti lapsettomat ovat boheemeja cityduunareita, jotka istuvat illat iän ja varojensa mukaan joko huippuravintolassa tai bilettävillä kaupunkien yössä. Mielessä syntyy stereotyyppioita, jotka harvoin vastaavat täysin todellisuutta. Onneksi kaikki eivät ole samantaisia. Vielä on niitä, jotka haluavat seurata jälkikasvun kehitystä, pelata, leikkiä, kysellä läksyjä, ommella kestovaippoja ja soseuttaa ruokaa – ottaa vastuuta ja kasvaa itse lapsen kehityksen mukana. Vanhemmuus pakottaa myös peilaamaan omaa lapsuutta. On totta, että tänä päivänä lapset kasvavat erilaisessa maailmassa kuin heidän vanhempansa. Mutta eiväthän lapsettomat ole sen huonompia ratkaisunsa vuoksi. Heillä on aikaa kehittää itseään, keskittyä työhön ja osallistua vaikka

hyväntekeväisyyteen. Eivät he ole vastuuttomia kakaroita vain siksi, ettei heillä ole edes kesyrottua vaatimassa hetken hoivaa ja huolenpitoa.

Nyt alkaa Pikkukakkonen. Siellä on ne samat hahmot kuin omassa lapsuudessa. Ei ole ainakaan vielä omaa vekaraa seuraamassa lastenohjelmatuotantoa. En tiedä, lähettääkö Yle vielä silloinkin kyseistä formaattia tai istuuko omalle sohvalla omintakeista pikkuisista sitä katselemaan, vaikka ohjelma yhä pyörisi televisiossa. Vielä ei ole ajankohtaista katsella kalenterin nimiä tai koota Ikea pinnasänkyä. Vaikka lapsi joskus kuuluisi suunnitelmiin, ei nytyin tulosta voi olla varma. Monet tyhjat sylit odottavat pientä tuhisijaa, joka saattaakin tulla toiselta puolelta maapalloa. Niin, oliko se haikara, joka niitä lapsukaisia tuo vai tehdäänkö niitä ”ihan oikeissa putkissa”, kuten eräs valveutunut tuleva biologi asian ilmaisi?

Ahman Tassu

Ahman Tassu on nuori kurkijokelaistustainen opiskelijaneiton.

Puhe äideille

ÄITI tuo suomen kielen kaunein sana. Siihen liittyy paljon tunnetta ja herkkyyttä. Me vietämme täällä äitienpäivää ja saamme osoittaa kiitollisuutta heille. Mukana juhlassa on äitejä, mummoja, naisia, miehiä ja lapsia. Meillä kaikilla on oikeus tähän juhlapäivään.

Äitienpäivä juhlanä on meille suomalaisille hyvin perinteinen. Silloin äidit kukitetaan, annetaan lahjoja, kahvitellaan ja syödään yhdessä. Kaupat mainostavat kukkia, tuoksua, koruja. Vaikka arvostelemme kaupallisuutta, annamme mielellämme lahjoja. Ehkä lahjojen ostaminen tavallisena arkipäivänä tuntuu vieraalta ajatukselta, mutta äitienpäivänä annamme itsellemme luvan hempeillä ja hankkia äidille ja vaimolle jotain kaunista.

”Äitiys sinänsä ei tee ihmisestä hyvää, siihen tarvitaan oikeaa rakkautta

Kaikista ihanista lahjoista huolimatta jokainen äiti varmasti muistaa lämmöllä niitä lasten tekemiä kortteja. Päiväkodissa ja koulussa ahkerasti suunniteltu ja toteutettu kortti muistetaan aina. Korteissa saattoi olla hieman kirjoitusvirheitäkin, mutta yhtä kaikki ne kertoivat siitä suuresta rakkaudesta äitiin. Korttia oli ehkä piiloteltu ”salamyhkäisesti” ja sitten äitienpäiväamuna tuotu ylpeänä äidille vuoteeseen.

Äitienpäiväjuhlaa vietettiin tiettävästi ensimmäistä kertaa Yhdysvalloissa toukokuun 12. päivänä 1907 Andrewsien metodistikirkossa Ann Jarvis- nimisen henkilön aloitteesta. Suomeen tämän juhla-aatteen

toi kansakoulunopettaja ja kansanedustaja Vilho Reima ja ensimmäisiä äitienpäiväjuhlia vietettiin 1918. Opettajilla olikin merkittävä rooli äitienpäiväjuhlien järjestämisessä. Kouluilla järjestettiin juhlat ja oppilaat esittivät ohjelmaa, jota oli harjoiteltu ahkerasti.

Äitienpäiväjuhla on luonteeltaan perinteinen, arvokas, mutta lämmin tilaisuus. Juhlissa lapset ja nuoret esittävät musiikkia ja lausuvat runoja. Vuosikymmenien aikana juhla ei ole muuttunut paljoakaan, mutta 2000-luvun sukupolvet varmasti muokkaavat juhlaa modernimpaan suuntaan.

Äitienpäivä voi olla myös monelle naiselle raskas taakka sydämessä. Lapsettomuus on vaikea asia ja siitä ei yleensä keskustella kahvipöydässä tuttuun kanssa. Tyhjä syli kätkee kyynelleet päivänä, jolloin ylistetään äitiyden onnea. Varmasti silloin haluaisi tekeytyä näkymättömäksi. Lohtua tuonee se, että juhla kuuluu kaikille ja äiti meillä jokaisella on tai on ollut.

Korulauseita on helppo puhua, mutta elämän raadollisuus koskee myös äitejä. Lehtien palstoilta voi joskus lukea vaikeista ja epätoivoisista ratkaisuista, joita ei ihmismieli ymmärrä. Äitiys sinänsä ei tee ihmisestä hyvää, siihen tarvitaan oikeaa rakkautta. Ja sitä toivoisi, että jokainen lapsi saisi kokea rakkautta ja huolenpitoa aikuiselta ihmiseltä, oli se sitten äiti tai muu henkilö.

Äitiys on vaativa, mutta antoisa rooli. Lasten ollessa pieniä äidin unet jäävät vähiin, ruoka syödään usein jäähtyneenä, vaatteet valitaan käytännöllisesti ja päivän rytmin määrää kotityöt,

Äitienpäivänä Hiitolan Mustolan koululla, vuosia, vuosia sitten.

lastenhoito ja ansiotyön soveltaminen. Äidistä saattaa tuntua, että aikaa ei jää itselle ja omille harrastuksille. Murrosikäiset sen sijaan koettelevat äidin hermoja vaatimuksillaan ja rajojen kokeiluilla. Silloin saattaa houkutella ajatus olla lapsensa kaveri eikä äiti.

Maarit Hurmerinta laulaa: Oi pienokainen, oot lainaa mulle hetken vaan. Ja niin ne lapset lentävät pesästään. Omin siivin on silloin lennettävä, ehkä joskus kompuroidenkin liidettävä maailman tuuliin tietoisena siitä, että oman äidin luo voi aina palata, vaikka siipiään huoltamaan. Ja äidin on vain luotettava siihen, että

”Äitienpäivänä saan kokea elämän jatkuvuuden mitä kauneimmalla tavalla.

lapset pärjäävät. Kyllähän lapset selviytyvät, etsivät uusia asioita, löytävät elämänkumppanin ja saavat sitten ehkä itsekin kokea äidin onnea.

Oikea äitienpäivä on siis viikon kuluttua ja silloin

meidänkin perheessä juhlimme äitejä. Tänä vuonna erityisen juhlavaksi päivän tekee kirkkomatka Kanakkaanpäähän, sillä tyttäremme kuulutetaan sulhasensa kanssa. Äitienpäivänä saan kokea elämän jatkuvuuden mitä kauneimmalla tavalla.

Omasta puolestani haluan toivottaa kaikille äideille, ja erityisesti omalle äidilleni, hyvää tulevaa äitienpäivää

sekä hyvää kevättä ihan meile jokaiselle.

Vanhan tarun mukaan Jumala lähetti enkelinsä maan päälle ja pyysi tuomaan mukanaan kolme kauneinta asiaa maanpäältä.

Enkeli valitsi kauneimman kukan, ihanimman tuoksun ja äidinrakkauden.

Matka takaisin oli pitkä, niinpä kukkanen kuihtui, tuoksu haihtui, mutta äidinrakkaus kesti ja sen enkeli ojensi Jumalalle kauneimpana asiana maanpäältä.

Leena Peltomaa
Hiitolan Pitäjätseuran
äitienpäiväjuhla
2. toukokuuta 2010

Nuorempaa ja vanhempaa juhlayleisöä.

Eskon puumerkki

Juhlapuheen pitäjän Leena Peltomaan os. Ahokas juuret ovat Hiitolan Mustolan Sopella isänsä Matti Ahokkaan lapsuuden maisemissa.

Sanomalehti
Kurkijokelainen
LUKIJAMATKA

KURKIJOEELLE
26.-29.8.2010

ALUSTAVA MATKAOHJELMA:
torstaina: lähtö n. klo 5.00 Loimaa – Helsinki – Lahti – Vaalimaa - ostosmahdollisuus Viipurissa - keittoruoka Muolaassa Kuusaan "Vanha Navetassa" - tutustuminen Käkisalmeen – Kurkijoki – majoittuminen "Mihailin hotelliin" kirkonkylään
perjantaina: Kiertojelu Kurkijoella (koko pv)
lauantaina: Kotiseutukierrokset bussilla ja takseilla (taksit eivät kuulu matkan hintaan)
sunnuntaina: lähtö aamulla Kurkijoki- Sortavala kiertoajelu – Ruskealan marmorilouhoksilla opastettu kierros – Värtsilä – Lahti – Helsinki – Loimaa
majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa 2-4 hengen huoneissa.
ruokailut: Hinta sisältää: keittoruuan menomatkalla, päivälliset to, pe ja la, aamiaiset pe, la ja su.

Hinta: **295 €** sisältäen matkaohjelman ja ruokailut sekä viisuminhankkimiskustannukset (omalla viisumilla 256 €)

Jos olet kotimajoituksessa, kysy matkan hintaa toimituksesta. Viisuminhankintaa varten pitää täyttää viisuminanomuskaavake ja liittää mukaan 1 kpl passikuvia sekä kopio voimassaolevan passin kuvasivusta. Passin tulee olla voimassa vähintään 6 kk matkan jälkeen. Viisuminanomuskaavakkeen voi tilata toimituksesta puhelimitse tai poimia Neva Toursin sivuilta: www.turunnevatours.fi

Vastuullisena matkanjärjestäjänä toimii Neva Tours Oy Turusta

Ilmoittautumiset KURKIJOKELAISEN TOIMITUKSEEN 16.7. mennessä.

Ilmoittautumisia otetaan vastaan tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14, puh. (02)762 2551, 050-5213336
 Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi matkaohjelma ennen matkan alkua. Muutokset alustavaan ohjelmaan mahdollisia.

Kurkijoen kirkko vuonna 1990

Olin käymässä Kurkijoella vuonna 1990 ensimmäistä kertaa sotien jälkeen ja olimme pikaisesti myös kirkon lähellä. Otin muutamia kuvia kirkosta, mutta kiireessä on toisen päädyn matala osa jäänyt pois. Löytyisikö jostain puuttuva osa ja saisimme kirkon kokonaiseksi.

Ilmari Hamunen Raisio

Kurkijokelainen Lukijamatka Kurkijoelle 3.-6.6.

Lähtöaikataulu:
 4.30 Turku, linja-autoasema
 5.30 Loimaa, tori
 7.45 Helsinki, Kiasman turistipysäkki
 10.00 Vaalimaa, Rajahovi

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
 Puh. (02) 7622 950
 Oikokatu 3, Loimaa
 Avoimna: ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. saamelaiset
2. Gibraltar
3. talitiainen
4. Mekka
5. Mooses
6. Grönlanti
7. koala
8. pajulintu
9. Akseli Gallen-Kallelan
10. Mihail Gorbatsšov

Asianajajia

ASIANAJAJA
 on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
 Julkinen kaupanvahvistaja
 Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
 p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
 VT Pia Aulio
 VT Kaarina Nylamo
 Turuntie 8–14, II krs. Loimaa
 Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
 Vuosikerta vain **39** eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
 tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Onnittele valmistuneita, ilmoita perhetapahtumista....

Kevätaika on valmistuneiden ja valkolakkien juhla-aikaa. Kesällä vietetään häitä ja rippijuhlia, syntymäpäiviä ja kastejuhlia juhlitaan läpi vuoden.

Kurkijokelainen on kaikkien kurkijokelaisten ja hiitolaisten oma ilmoituslehti. Onko sinulle tulossa perhejuhlat tai valmistujaisjuhlat, lakkiaiset, rippijuhlat, häät, syntymäpäivät...? Julkaisemme mielellämme henkilöiden, joiden juuret johtavat Kurkijoelle tai Hiitolan, perhe- ja valmistujaisilmoituksia. Mukavaa, jos voit liittää uutisen yhteyteen myös valokuvan joko liitetiedostoina tai postitse lähetettynä. **Valmistumis- ja perheutiset julkaistaan maksutta.**

Seuraava lehtemme ilmestyy 4.6. Siihen tulevien onnittelevien tulisi olla toimituksessa viimeistään 1.6.

Surun kohdatessa kuolinilmoitus kertoo tapahtuneesta. Välitämme kuolinilmoituksia myös lähialueen paikallislehtiin. Kuolinilmoitukset ovat maksullisia, mutta niidenkin hinta on edullinen verrattuna moniin muihin lehtiin.

Ota Kurkijokelainen-lehti mukaan elämäsi tapahtumiin, se luo yhteisöllisyyttä eri sukujen kesken. Nehän ovat niitä tärkeitä ”kuulumisia” toinen toisillemme.

